

Páter Kamil Kočan pôsobí v meste Bulawayo, čo je druhé najväčšie mesto v Zimbabwe. Pracuje už sedem rokov medzi študentami vysokoškolákmi. Mladým rozumie, počúva ich, pomáha im, odpovedá na ich otázky a hlavne je s nimi a prináša im Ježiša vo sviatostiach. V letných mesiacoch zavítal po troch rokoch na dovolenku domov a nezabudol ani na čitateľov Hlasov, aby sa s nami podelil o niekoľko informácií zo svojej misie v Zimbabwe.

Ako ste prežívali v Zimbabwe to najťažšie obdobie korony?

Na začiatku si väčšina ľudí myslela, že „nás sa to netýka“, lebo to je iba choroba Číňanov a bielych ľudí. A my, keďže sme v Afrike a Pán Boh nás miluje, tak nám sa nič nestane. Takže zo začiatku to bol taký toxický pozitivizmus, ktorý sa prejavoval jednak u obyčajných ľudí, ale aj zo strany vlády a ministerstiev. Potom, keď sa objavili nejaké prvé prípady potvrdené v okolitých krajinách, tak začal veľký chaos a všetko sa začalo vo veľkom zatvárať a nastali veľmi prísne opatrenia. Dokonca prísnejšie ako v Európe. A tie potom spôsobili to, že ľudia mali problém prežiť. Tým, že boli ľudia pozatváraní doma a ani nemohli vyjsť von, tak nemohli na trhoch predávať, kupovať... U nás sa nedá veľmi kupovať do zásoby na dlhšie. Nemohli si ísť do banky vybrať peniaze, ktoré im posielajú rodinní príslušníci zo zahraničia. Takže toto spôsobilo, že ľudia začali šomrať a potichu sa búriť. Potom sa postupne začali uvoľňovať opatrenia. V Zimbabwe sme sa viac-menej prispôbovali tomu, čo sa dialo v Juhoafrickej republike. Keď Juhoafrická republika zatvorila hranice, aj my sme zavreli hranice o dva dni nato. Keď Juhoafrická republika vyhlásila, že treba nosiť rúška, tak sme začali nosiť rúška aj v Zimbabwe.

Ako prežívali lockdown ľudia, ktorí žijú v jednoduchých domoch, chatrčiach? Dalo sa tam vôbec počítať s nejakou disciplínou?

Vychádzali v noci, keď nebolo toľko polície a vojska na cestách. Ale videli aj vládni

predstavitelia, že sa to nedá udržať, takže potom postupne uvoľňovali, aby ľudia si boli schopní zohnať nejaké peniaze na jedlo. Celkovo ľudia v Zimbabwe žijú v takej veľkej bázni, až strachu pred tými všetkými nariadeniami, takže sa to snažili všetko dodržiavať. Všetky opatrenia platili iba v mestách. Na dedinách to bolo celkom iné. Existujú dediny, kde ľudia doteraz nevedia a neveria, že korona existuje. Berú to tak, že masky a iné opatrenia sú pre ľudí v meste a ich sa to netýka.

Ako to ovplyvnilo účasť na svätých omšiach?

Boli zakázané všetky cirkevné aktivity na dosť dlhú dobu, potom sa to na chvíľu uvoľnilo a znova museli byť zatvorené všetky kostoly. Od polovice júna sú kostoly znova zatvorené.

Tvojou hlavnou misiou je univerzitná mládež. Ako vyzerá tvoja pastorácia medzi mladými?

Pracujem na desiatich vysokých školách. Najväčšia z nich je Univerzita vedy a techniky, ktorá má okolo 4 tisíc študentov. Potom sú tam menšie, napríklad polytechnická škola, sú tam dve školy pre učiteľov, dve školy pre zdravotné sestry, banícka škola, Katolícka univerzita, hotelová škola a ešte nejaké menšie školy. Na týchto školách pôsobím. Ale keďže u nás je len malý počet katolíkov, asi len 2 % obyvateľstva, tak to nie je masová práca. Skôr je to individuálna práca s mladými kresťanmi. Keď máme sv. omše alebo nejaké mládežnícke akcie, tam určite neprichádzajú stovky ľudí.

Čo tých mladých, ktorí sú veriaci, najviac priťahuje k Bohu? Čo ich oslovuje na našej viere?

To je naozaj rôzne. Každý si tam nájde niečo iné. Pre študentov, ktorých som pripravoval na sviatosti, to bolo spoločenstvo Cirkvi. Boli oslovení tým, ako žijeme vzťahy v Cirkvi, ako si kresťania pomáhame, ako sa snažíme žiť lásku v Katolíckej cirkvi. Potom tiež ich oslovilo oslobodenie od strachu. Vlastne ich pôvodná kultúra a iné náboženstvá a cirkvi, ktoré sú tam, veľmi používajú strach na ovládanie ľudí. A tak sa často stáva, že ľudia žijú celý život v strachu. A keď prídu do Katolíckej cirkvi a zistia, že nikto ich nebude k ničomu nútiť a že Kristus im priniesol slobodu, tak to ich motivuje.

Spomínaš veľa škôl, kde pôsobíš. Ako je to tam organizované? Mladí prichádzajú do nejakého pastoračného centra?

Nie, nemáme pastoračné centrum, kde by sa stretávali. Na každej škole je to inak. Napríklad študenti z tej najväčšej univerzity prichádzajú k nám do misijného domu, kde pod takým prístreškom, čo máme pri misijnom dome, slávime sväté omše a máme ostatné akcie. Teraz počas korony sme boli iba vonku pod stromami. Potom sú niektoré školy, ktoré boli postavené Katolíckou cirkvou, takže tie majú kaplnky. Tam sme v kaplnkách. A sú školy, ktoré boli postavené štátom, tak tam máme vyhradenú obyčajne nejakú učebňu, ktorú môžeme používať 1-2-krát do týždňa. A potom sú aj také školy, kde nás nechcú ani vidieť a kde mňa ako kňaza ani nevpušťa dnu. Vedenie školy má anti-katolícke nálady, tak tam to riešime tak, že sa stretáme so študentami u nejakej rodiny, ktorá je blízko školy.

Ako prežíva mladý človek v Zimbabwe svoj život na vysokej škole? Je to podobné ako na Slovensku? Hľadajú si vzťahy, ktoré vedú potom aj k manželstvu, podobne, ako tomu je u nás?

Je to niečo podobné, ale v oveľa menšej miere. Na tých školách sú tak vymyslené programy, že učivo je veľmi nahustené. Väčšina študentov nemá čas ani na nič iné, iba na štúdium a základné prežitie, to znamená niečo si uvariť, oprat' si veci. Na väčšine škôl nie sú jedálne, tak študenti si to riešia sami. Majú veľa prác do školy, ktoré musia písať každý týždeň, takže na vzťahy im neostáva veľa času. To si môžu dovoliť len tí šikovnejší. Ale pravda je taká, že aj keď si začnú nejaké také vzťahy, viac ako priateľské, tak im väčšinou nevydržia po tom, keď odídu zo školy. Je veľmi málo takých párov, ktoré sa našli počas štúdia a potom sa aj zobrali. Za celý čas, čo medzi nimi pracujem, viem iba o dvoch takých pároch, ktorí sa našli na vysokej škole a uzavreli manželstvo.

Z akých rodín pochádzajú tvoji študenti? Ako vnímajú rodinu?

Rodinu vnímajú ako hodnotu. Len nie každý má odvahu žiť túto hodnotu. Takých rodín, ktoré tvoria otec, mama a deti, je dosť málo. Možno 5-10 % je kompletných, ale inak sú väčšinou slobodné mamy, slobodní otcovia, keď mama zomrela, alebo dokonca len babka a vnúčatá.

Alebo veľa detí nežije so svojimi rodičmi, ale žijú so strýkom alebo tetou, komu boli pridelení, pretože už bolo veľa detí v ich dome a ich rodičia si nemohli dovoliť ich živiť, tak ich posunuli niekomu ďalej vo vlastnej rodine. Je to rôzne.

Môžu si dovoliť študovať aj študenti, ktorí sú šikovní, alebo sa do mesta dostanú len študenti z bohatších pomerov?

Je to prevažne vyššia stredná vrstva. Tí úplne najbohatší neštudujú v Zimbabwe, tých posielajú rodičia do zahraničia, a teda u nás študujú študenti väčšinou zo strednej vrstvy, ktorých rodičia pracujú buď v štátnej správe, alebo ako učitelia, tak títo nejako vedú zo svojich plátov zaplatiť vysokú školu deťom. Vlastne z chudobných rodín aj zo vzdialenejších dedín sa dá dostať na vysokú školu, lebo sú tam rôzne štipendiá, ktoré ponúka vláda, alebo rôzne neziskové organizácie. Ak sa študent usiluje a dobre sa učí, dostane sa dosť ďaleko. Dá sa to.

Ako sa mení situácia ekonomicky? Keď to porovnáš na začiatku tvojho pôsobenia a teraz, je cítiť pokrok v životnej úrovni ľudí?

Žiaľ, nedá sa povedať, že by sa situácia menila k lepšiemu. Stále je v Zimbabwe obrovská nezamestnanosť. Oficiálne vyše 90 %. Ľudia robia, čo vedú, ale to nestačí. Snažia sa niečo kúpať a predávať niekde inde, a takto si niečo zarobiť. Politici majú veľké plány. Sľubujú, že sa to zlepší do roku 2035.

Aká je situácia v Cirkvi? Buduje Cirkev nové kostoly, má dostatok personálu aj prostriedkov na svoju činnosť?

Veľa prostriedkov treba na cestovanie, lebo farnosti a filiálky sú od seba veľmi vzdialené. Stavby sa robia veľmi opatrne. V každej diecéze sa nestavajú viac ako 2-3 veci naraz. Biskupstvo to vždy manažuje, ale vždy je potrebná pomoc zo zahraničia. Stavby sa robia jednoduché, praktické a finančne nenáročné.

Ako ľudia môžu pomôcť misii v Zimbabwe?

Dá sa pomôcť v prvom rade modlitbou, potom ak niekto vie po anglicky, dá sa pomôcť cez sociálne siete. Veľmi rád ho zacvičím a nech pomáha mládeži v otázkach viery. Ďalej dá sa prísť na nejakú krátku dobu aj osobne a pomôcť priamo na mieste ako dobrovoľník. Dajú sa aj finančne podporiť rôzne naše projekty. Napríklad je reťaz pomoci, že niekto daruje finančnú pomoc študentovi na dokončenie štúdia. Keď ten študent začne pracovať, tak rovnakou sumou alebo vyššou pomôže ďalšiemu študentovi, ktorý je v rovnakom rozporení, ako bol on sám pred niekoľkými rokmi. Z jednej darcovskej sumy sa vytvorí celá reťaz a pomáha to postupne mnohým. Potom je možnosť prispieť na lieky a zdravotnú starostlivosť, lebo to je u nás v Zimbabwe veľmi drahé. Zistili sme, že toto je najefektívnejšia pomoc. Pomôcť niekomu po zdravotnej stránke. Lebo pokiaľ človek nie je zdravý, tak mu nepomôže,

ani keby mal dobrú prácu. Tento projekt sa volá „Zdravie nad zlato“. Potom sme začali s adopciou budúcich učiteľov. Je možné si na diaľku adoptovať študenta pedagogiky, ktorého vyškolia za 3 roky, ale potrebuje na to finančnú pomoc. Keď takíto katolícki študenti po skončení školy dostanú prácu, sú schopní urobiť veľmi veľa dobra, keď prinášajú evanjeliové hodnoty do škôl. A ešte knihy. Máme knižné centrum a dá sa urobiť taká vec, že darca daruje nejakú sumu. Urobí sa darovací kupón. Obdarovaný si za to vyberie knihy v našom knižnom centre a zároveň berie na seba úlohu, že sa za darcu pomodlí. Všetky tieto projekty pomôžu ľuďom v Zimbabwe a pomôžu aj mne tým, že ma odbremená od práce, ktorú vykonávam.

Ako prebieha pomoc - evanjelizácia cez WhatsApp?

Mladí potrebujú vysvetlenie niektorých vecí o viere, o vzťahoch, ktorým možno nerozumejú a potrebujú v tom pomôcť. To je pre nich veľká vec. Mať niekoho, na koho sa môžu obrátiť s otázkami. Niekedy je v Zimbabwe dosť ťažké nájsť takých ľudí, ktorí sú ochotní niekoho sprevádzať. Viem si celkom predstaviť, že mladí zo Slovenska by mohli v tomto pomôcť. Nech sa mi ozvú.

Kolko vás teraz pôsobí verbistov v Zimbabwe a akým činnostiam sa venujete?

V Zimbabwe nás je teraz 26 verbistov. Traja sú na ceste, lebo niekde študujú a čoskoro budú k dispozícii. Väčšina nás verbistov pracuje vo farnostiach, alebo zakladáme nové farnosti. Alebo pracujeme vo farnostiach, ktoré sú veľmi mladé. Pracujeme na tom, aby tieto farnosti boli dostatočne sebestačné a potom ich odovzdávame domácemu diecéznemu kléru. Niektorí sme v špeciálnych apoštolátoch. Ja pracujem medzi študentami, ďalší spolubrat v hlavnom meste pracuje v Biblickom apoštoláte. Prekladá biblické materiály, katechizmy, zabezpečuje tlač v miestnom jazyku. Máme nahrávacie štúdio, ktoré využívajú aj miestni umelci. Máme biblické centrum na druhom mieste krajiny, ktoré pripravuje biblické kurzy pre katechéty, kňazov...

Čo odkážeš priateľom misií na Slovensku?

V prvom rade, že ďakujem za všetku podporu a modlitby. A tiež, aby sa nebáli pomáhať misiám aj novými spôsobmi.

Text: P. Martin Štefanec SVD

Foto: Archív P. Kočana SVD

Publikované s dovoľením redakcie [Hlasy z domova a misií 9/2021](#).

The post [Misijná služba medzi mladými v Zimbabwe a jej nové formy](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

Misijná služba medzi mladými v Zimbabwe a jej nové formy

(Zamyslenie zo stránky zasvatenyzivot.sk.)